

30.4.2019

Dnro 53/53/2018

Jakelussa mainitut

Liikenneviraston tilintarkastuskertomus vuodelta 2018

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa Liikenneviraston tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2018 tämän tilintarkastuskertomuksen. Liikenneviraston nimi muutettiin 1.1.2019 alkaen Väylävirastoksi. Tämän vuoksi tilintarkastuskertomus annetaan Väylävirastolle.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti, ja se on kohdistunut valtion talousarviosta annetun asetuksen 63 §:n tarkoittamaan tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja Johanna Kormu ja tarkastaja Milla Tulokas, ja sitä on valvonut tilintarkastusjohtaja, JHT Väinö Viherkoski. Tilintarkastukseen sisältyneen voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tukeminen ja eräät erillismenettelyt -laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksen on suorittanut tilintarkastusneuvos, JHTT Pekka Ihalainen ja sitä on valvonut tilintarkastuspäällikkö, JHT Sami Kummila.

Budjetointimenettelyt

Momentilla 31.10.20 (Perusväylänpito, smr 2 v) rahoitetaan useita monivuotisia väylähankkeita, joille ei ole myönnetty talousarviossa valtuutta. Väyläviraston tulee selkeyttää hankkeiden budjetointia siten, että monivuotiset, siirtomäärärahaikauden ylittävät väylähankkeet budjetoidaan ja seurataan talousarviolain 10 §:ssä säädettyssä valtuusmenettelyssä.

Tilinpäätös

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Talousarvion noudattaminen

Talousarviota on noudatettu.

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Liikennevirasto on tehnyt liikenteenohjausyhtiöön (Traffic Management Finland Oy) siirtyvään omaisuuteen 63,1 miljoonan euron suuruisen arvonalennuksen, jolle ei ole asianmukaista perustetta. Menettely on valtion talousarviosta annetun lain (423/1998) 14 §:n sekä valtion talousarviosta annetun asetuksen (1423/1992) 66 g §:n vastainen.

Muilta osin tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatointa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Toiminnallisesta tehokkuudesta on esitetty oikeat ja riittävät tiedot.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuusseurannan ja tuloksellisuuden laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä, Äänekosken biotuotetehtaan liikenneyhteydet – hankkeen ja kiinteistöomaisuuden hallinnan tarkastuksissa sekä hankintamenettelyiden ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tukemisen ja eräiden erillismenettelyjen laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksissa.

Kirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin tositteiden tietosisällössä, joiden osalta Väyläviraston on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

Valtuusseurannan tarkastuksessa on tullut esiin puutteita valtuuden käytön dokumentoinnissa, joiden johdosta Väylävirasto on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Sisäisen valvonnan tarkastuksessa on tullut lisäksi esiin puutteita omaisuuden arvonalennuksessa, maa-alueiden kauppahintojen ja sopimuskorvausten määrittämisessä sekä suorahankintojen perusteluissa, joiden osalta Väyläviraston tulee ryhtyä toimenpiteisiin.

Vuokrasopimusten hallinnoinnissa, hankeusjaon seurannassa ja dokumentoinnissa sekä ulkopuolisten toimijoiden asianmukaisten valtuutusten järjestämisessä on tullut esiin puutteita, joiden osalta Väyläviraston on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

Talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattaminen

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta liikenteenohjausyhtiöön siirtyvän omaisuuden arvonalennusta, maa-alueiden kauppahintojen ja sopimuskorvausten määrittämistä ja suorahankintojen perusteluja koskevia puutteita:

1. Liikennevirasto on tehnyt liikenteenohjausyhtiöön (Traffic Management Finland Oy) siirtyvään omaisuuteen 63,1 miljoonan euron suuruisen arvonalennuksen, jolle ei ole asianmukaista perustetta. Menettely on valtion talousarviosta annetun lain (423/1998) 14 §:n sekä valtion talousarviosta annetun asetuksen (1423/1992) 66 g §:n vastainen.
2. Liikennevirasto ei ole määritellyt tai noudattanut kohteen käypää arvoa kaikissa maa-alueiden luovutuksissa tai sopimuskorvauksissa. Menettely on lain oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta (973/2002) 5 §:n vastainen.
3. Liikennevirasto ei ole kaikissa tapauksissa perustellut suorahankintoja laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 40 §:ssä säädetyllä tavalla.

Ilmoitusvelvollisuus Valtiontalouden tarkastusvirastolle

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Väyläviraston tulee ilmoittaa 9.8.2019 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt talousarvion ja sitä koskevien säännösten vastaisten menettelyjen, momentin 31.10.20 (Perusväylänpito, smr 2 v) siirtomäärärahakauden ylittävien väylähankkeiden budjetoinnin, kirjanpidon tositteiden tietosisällön, vuokrasopimusten hallinnoinnin, hankeusjaon seurannan ja dokumentoinnin sekä ulkopuolisten toimijoiden asianmukaisten valtuutusten järjestämisen puutteiden johdosta.

Jaakko Eskola
tilintarkastuspäällikkö

Johanna Kormu
johtava tilintarkastaja

JAKELU

Väylävirasto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Valtiokonttori
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus
Valtiovarainministeriö

TIEDOKSI

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiovarain controller -toiminto
Liikenne- ja viestintäministeriön kansliapäällikkö
Väyläviraston pääjohtaja
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimitusjohtaja